

Tehwija.

Politisks un literarisks laikraksts.

Abonešanas maksa:

Jelgavā fanemot:	Ar pēckārtojumiem:	Uz āhrēmēm:
Par 1 gadu 2 r. 20 l.	Par 1 gadu 3 r. — l.	Par 1 gadu 5 r. — l.
1/2 — 10	1/2 — 10	1/2 — 20
1/4 — 60	1/4 — 90	1/4 — 50
1 mēn. — 40	1 mēn. — 50	1 mēn. — 60

Manuskriptus redaktārijā peņem preešch espeeschanas sem schahdeem noizojumeem: Manuskripta eschahitajam jabara redaktārijā sinams joms istais mahrs un adrese. Kas wels par savu rakstu aishohibu, tam tas japeehim u manuskripta. Labas peschmes iruhumu redaktārijā uskata par arajschanas no atshchibas. Jshafus manu- skriptus redaktārijā nemoj atpatal neuhita, leelalus tikai tad, kad peeksti pasha isderumi Jshetoti manuskripti netee atpatal shitti.

Studinajumi

maksa par shhu rakstu rindinu un winas wecu 8 kap., preešchpušē 20 kap. Par numuru 3 kap. Adrešu maina 10 kap.

Redaktāija: Jelgavā, Katoku eelā Nr. 23. Telefons Nr. 58.

Eschvedizija: Jelgavā, G. Landsberga grahmatu pahrdotamā, Katoku eelā Nr. 7. Telefons Nr. 57.

Ar. 11.

Isnahk otrdeenās, zeturddeenās un sestdeenās.

Sestdeen, 26. janwarī 1913

„Wispahrigā biblioteka“

Manā apgahbidā drihš fahšs isnahk lehtu rakstu wirtne sem nosautuma „Wispahrigā biblioteka“ schini gadā jau isnahšs 22 grahmatinas, turās tās ceemototi no wihu tautu lobateem rakstrem darbi ar literarisku un mahšlas wehritibu. „Wispahrigā biblioteka“ nodoma netil ween wecaugschem, bet ari jaunibai, jo wina tiks druktati tikai tahdi rashojumi, kuru saturs peecetams un saprotams — ari jaunibai. Labas grahmatas mehdi buht dahrgas un talab dandfeem grahti peejamas. Lehtu un labu grahmatu lihdi schim mums leels iruhums, no tom it sehischli joeschch mafat turigeem un stolas jaunibai. Scho iruhumu grib nomehst „Wispahrigā biblioteka“, ineehdama par mījai malu maksu rakstus ar freemu jaturu. Katrs „Wispahrigās bibliotekas“ numurs buhs 2 drutas loksnes beesj un

mašias tikai 3 kapeikas.

Deem, kas ceematās uš reisi wihu schini gadā isnahschcho grahmatu mehritibu, t. i. 1 rbl. 56 kap., grahmatas tiks peeschuhtas pa postu par bishwu. Nauda war eschuhit ari pahmaršos.

Wairumā „Wispahrigā biblioteka“ buhs dabujama A. Jessena grahmatu tirgotawā („Jaunibās Tefu“ eschvedizijā) Rīgā, Kurmanowa eelā Nr. 18. Telefons 71-67

Wastellejumi pa postu un naubas shittjumi adrešejami: Редактору журнала „Jaunibās Tefu“ A. Jessenu, Курмановская улица № 18, г. Рига.

A. Jessens.

Walšs Padome.

Schēde 23. janwarī.

Likumprojekts par seeweeschu peelaishchanu pee smechrinatu un primatadwolatu peenah- lumu ispidishchanas.

Schēdi wada A. Limons. Publiskas loschds dandš damu. Referents Schebeko wehgina apgahst likumprojekta pretineetu domas. Seeweete warot it labi strahbat tā adwolais promiņē un adwolatura esot saweenojama ari ar mahšes peenahlumeeem. Walšs Domes projektu wajaot peenemi bej pahrgrosibam. Teesleetu ministrs stundu ilgā rundā atshchli likum- projektu par nepeenemam, jo tas neesot tehniiski is- strahbats. Seeweeschu tauna juhtas likumprojekts nesahdē, jo peelaish winas prahmās aish sehgtām durim. Kad runats par 1911. gada likumu (peelaish seeweetes pee effameneem augstshkols), Walšs Padomes komišā bijuschā pret seeweeschu peelaishchanu par adwolateem. Ministrs usrahda jautajumus: 1) waj adwolatura ir seeweetei pa spēhtam; 2) waj wina naw pret tautas teesisko apšinu un 3) waj wina noderiga taišni teesai. Wīsch žitē Parises apeložijas teefas ložekla wehstuli, kurā teists: „Lai Deems pasatgā Kreemiju no adwolatefem. Seeweeschu peelaish- chana adwolaturā pawatros gara proletareeschus. Taišnas

teefas leetu nemar no ist sem feminisma prasibam. Seeweetes galmenais peenahlumus buht gimēnē un mahšas dshiwē.“ Kon- sula, ka wolstei janahstot palihgā seeweetem, dodot wīnam jaunu pelnas weidu. Sinowjews III. sula, ka jahschds un ap- rinku pilsehčas neesot wajahtsigs seeweetes par adwolateem. Deelos žentros adwolatu iruhuma neesot. Taganzews, Engelhardts un Grimms aishchahw projektu. Debatu turpinajums nahstochā sehde 24. janwarī.

Walšs Dome.

Schēde 23. janwarī.

Schēdi atlahjot, Walšs Dome, uš preešschchdetaja us- aizinajumu, godina ar peezschchanošch no sehdekeem miruschā deputata R. Nowa peemianu.

Uš teenas lahritas laberu, progresiisu, sozialdemokratu un darba grupas heidami peeprasahjumi par nepa- reisibam IV. Domes wehleschanās.

Rakelu peeprasahjuma heidjamibu atraida besch- batem ar 104 pret 76 balšim. Uš oktobristu preešchlitumu, dod 2 nedelas laiku. Par pahrejo peeprasahjumu heidjamibu notes debates. Nohalschot peeprasahjumu heidjamibu atraida ar žentru un labo balšim.

Schēdes beigu datu wada Wolkonskis, pee lam is- zelas sehochs incidents: Preešchis Mitrozkis ahrgus deenas lahritibas protestē pret garidšneezibas apwainojumeem, bet tad Kareniskis ahrgus deenas lahritibas grib wīnam atbildet, preešschchdetajs Kareniskis ne- dod wahrdu. Pehž tam Kareniskis, Schingarews un Tschaidse nem wahrdu nahša wahroshschanas leetā un aishchoda, ka Mitrozka runa bijuši nemis pahnojums ahrgus deenas lahritibas, bet polemiska deklaracija, uš turu Domes kreisai dalai naw eschepchias schilbet.

Preešschchchdetajs nolata otteezigu nahša pantu, pehž kura debates par šinjumeem ahrgus deenas lahritibas netee peelaishas.

Nahstochā sehde 25. janwarī.

Notikumi Balkanos.

Pehž mairat nedelu ilgām žeridām uš meera noschegschanu atkal fahš usleesmot fara ugunis. Pehž šinam, lahšas peenah- kaut ari wehl beegam truhžigā formā — žihna starp fabe- drotām tshetrawalštim un Turziju fahšas no jouna.

Pehž pirmās, neofiziolās šinas no Sofijas, Adrianopoles bombardeschana eschahstufees 21. janwarī pulkstē 8 walarā un 22. janwarī no rihša atjounota. Dashedi Adrianopoles kwartali fahwot leesmas.

Žil schaufmiga war schi žihna norihnatees, to waram atschahst no Adrianopoles komandanta Schikti paschā isteiktem draudeem, kurech, tā „Wesch. Wr.“ raksta, ischegzes sehochi:

„Es pretoschos, lamehr man paliks tikai weens salbats, kuru tad noschahschu pats ar šawu rofu, lai tas nekrišu bulgaru guhšneezibā. Adrianopolē ir 40,000 bulgaru. Wirms pilsehča padosees, fchee 40,000 bulgari buhs eeitshiti lihku autos.“

Ua fa schahdi draubi war lehti peepilditees, to jau pee- rahdijis turku fanatishms mairat gadujumos.

Ka fabeedrotee ari turpmal es kopā, žihnidamees, redšams no sehochs šinjuma, lahšs mums peenahšis no muhšu spezial- korospondenta Wīnē:

„Uš mirkli pee Tschataldšchas apzeelinojumu linijas otrodas 30,000 leela serbu armija. Pehž Laibachas „Slovenec“ in- formacijam, Serbija nahš palihgā Bulgarijai ar 150,000 wihru leelu armiju. Serbija grib palihdset eement Morianopoli, lai dabutu leelalu gabalu wewim Makedonijā. Kad Belgrades „Tribuna“ šina pahstahiti, Bulgarija un Greehija ir ar meeru aidot Serbijai Makedonijā apgabalu, kas atdalis bulgaru un greeku teritorijas un kas buhs serbeem par išeju uš Salonikeem, weenu no wislabatajām Geejas juhtas ostam.“

Ari no žitireenes nahš šinas par fara ugunim, kas no jouna fahš usleesmot. Tā „Bei. tel. ogen.“ šino sehochi:

Konstantinopolē, 4. februarī (21. janwarī). Deenu fahšas kanja pee Galipoles. Turwaku šinu truhsti, jo telegrafs fahojais. Machmuds Scheflets paschā nakti aishbrauzā uš galweno korleli Hademkiojā.

Konstantinopolē, 5. februarī (23. janwarī). Pehž ofšialo šinjuma, 21. janwarī pulkstē 7 1/2 walarā bulgari atlohhja uguni pret Adrianopoles seemelu un austrumu apzeelinojumeem, bombardedami pil- sehču.

Sofijā, 5. februarī (23. janwarī). Bulgaru telegrafa agentura šino: Adrianopoles bombardeschana, kas eschahšas aishwalat, walar turpinajās. Uš žeeotšni tapa schauts no wifām pufem. Tschataldšchā deena pagahja meerigi.

Konstantinopolē, 5. februarī (23. janwarī). Scho- deen un malar notifa artilerijas kanja starp tur- keem un bulgareem pee Tschataldšchas fahšchās, kuru bulgari, atlahodamees Tschertsefijas un Eile-Burgafas linijā, aishdedšinjaja.

Pee Galipoles un Rawalšu noteel preešch- pulku sadurfmes.

Adrianopoles bombardeschana turpinās ar ahrfahrteju sparū. No Tschataldšchas peenahja brau- žeens ar eewainoteem.

Sihkais seketons.

Sihkā kronika.

Franzija. Parise. Deenas laikā 2 laundari uš eelas usbruka bankas šulainim, un nolaupija 55,000 franku.

— Kahda preeštera tragedija. Parises tu- mumā Ašchanas draudhē schinis deenas eetodas polizijā lahda tureenes nanneela seewa, Krepi kundse, un pašinoja, ka winas dshimolli noschahwees meetejais preešteris Schafens aish behdom, ka pahželts uš žitu draudhē. Bet wehlat israhdijās, ka kundses šinajums, it tā preešteris buhtu pats noschahwees, naw pareijs, jo ahrija ismekleschana konstatēja, ka schameens nahšis no wairaf šofu leela atahlumā. Tahlat polizija isfinēja, ka Krepi kundse bijuši noschahā preeštera mihtlā. Tagad polizija nodarbojas gribedama isfinat, kas preešteri noschahwis: Krepi kundse, winas wihrs, waj ari warbuht žits lahds. Krepi kundse esot ari rakš- neeze un šaralstijuki par šawu mihtlehibu ar preešteri Schafenu wešelu romanu, kurā tehlojuški šawu un preeštera diwahschcho dabu.

Kreemija. Lodsa. Wāsnijā peekauts kēndse. Strahdbnees Zablonowkis bānijā peelawis kēndsu Schifschesnatu. Kad kēndšs gahšis uš biteschanas krehlu, Zablonowkis sehochis tam un esnehšis ar dukri tik stipri pa galwu, ka kēndšs nos- kritis un laudejis šamanu. Šawu usbrukumu kēndšam Zab- lonowkis isšaidrojojot ar to, ka preešch 4 gadeem kēndšs atwihšis wīnam seemu, kura lihdi ar 15 gadus wežo meitu nometufees dshiwot pee kēndsa.

Atlazikiwi (pee Peipus esera). Behdigas me- dibu beigas. Weetejee muišchneeli šarihsojuški leelas me- dibas, pee lam weetejos kreemu žemos peenehmuschki 60 dsi- nejus, to šarpā pufi behrnus, par 35-50 kap. bendā. Walarā pehž medibam noguruschēe dšineji demuschēes mahjās, pee lam dāka behrnus nomaldbijusees un palikufi pa nakti mešchā un šneega putenti, tā fa dāubfeem nosaluschās rotas un lahjas un weens pat nomiris.

Maklawā. Bijuschais Portugales seh-

ninhš Manuela, tā Peterburgas laikraksti šino, esot nolaupijis Maklawā lahdu škaišu schihdeeti, ar kuru nesen atpatal eepahines Parise, eemihlejes wīnā un tai wīsur sehochis, lihdi beidšot Maklawā wīnam to isdewees dabut rokā un šepeni aishweš uš ahrcjemem.

Rīga. Wihštama labdare. Grihšintalna aptahrinē šaigā lahda paweziga, glihti gehchbusees dama, kas semi titulejas par lahdu wahžu fabeedribas sehchshirdjo mahsu. Wina us- meklē nabadšigas gimenes, pedohmā behrneem weeglu nodar- hohschanos, bet tikai meitenem, jo wina esot seeweete un winas firdi spēechot to likens, kuras jau agrā behrnibā dabujot šajuk nabadšibas lahstu. Dashedi wežaki ari usstizejuški winas seh- lahstibai šawus behrnus, to šarpā lahda G. no Krahstotaju eelas, atraitne ar peezjeem mašgadejeem behrneem, no kureem wežakais — meitina 15 gadus weža. To labdare noweduši Aleksandra eelā lahda wahžu panijā par apdeenetaju. Panšiju apmelle- juški tikai lungi ušbshiwotaji un meitene tikufi spēesta uš ne- tiklibu. Wīnai isdewees panšiju šepeni atšahst un atgreeshees pee mahšes. Kā „L.“ šino, panšijā esot wairat meitenes, kuras teesot peepšeestas ispidit apmekletaju wehleschanos.

Leepaja. Neaishstama wehstule. Aleksan- drowškā, Raunas gub., pasha kashitē eemēta wehstule, uš kuras wahžu walodā bijuši usrakstīta sehochs adrese: „Manam mi- lahjam Deewam — debests“. No Aleksandrowškas wehstule nosuhhita uš Tilstri Prusijā, un Aleksandrowškas pashs ušbewis no wehstules šanehmaja peedshiti 20 kap., jo wehstule bija beš morlas nosuhhita. Wahžijas pashs uš wehstules frantschu walodā atshchējis: „Suhtoma atpatal, adrefats atrodos debests, ar kuru Wahžijai naw šafari“. Weidšot wehstule atshhita no Wahžijas uš Leepaju — it ka te buhu ta ihšā weeta.

Sihkumi.

Aikal „baroneš“ Woghon! Relaišis Belgijas šaralēs Leopolds II. (atjautigi no belg- eschēem šaktais Kleopolds, wina ilgā šalaca deht ar wifā pasaulē pahš- šamo Parises dejojaju Kleo- de- Merobes jaunlūndsi), tā šinams, bij leels seeweeschu škaišuma žeenitajs. Šaw šimā

wezumā wīsch eepahinās ar Parises škaišuli, agrako „bufetes damu“, kuru wīsch eezehla muišchneelu lahstā, bodams tai nosautumu „baroneš Woghon“, pehž šam tad ari šalaulajās ar to... Pehž Leopolda II. nahwes „baroneš“ Woghon dabuja 30 miljonu leelu mantojumu un apzeejas ar lahdu unterofšierei Diržē, kuras uš laulibas kontrakta pamata nodroschijnaja 3 miljoni leelu puhru. Bet drihš ween „baro- neš“ apnīka unterofšierees un wina usfahša schirshchānās prahwu pret D. Tahschu toreis adwolateem un teefnehchem isdewās šalabinot jaunlūlulatos. Wīnai atkal dshinwoja kopā. Tikai ne- ilgi. „Baroneš“ no jauna nahža uš pehdam, ka wīnas wihrs ir tai neustizigs. Lai dabutu škairus peerahdijumus, wina nonehma welelu pulku šepenzolizijas agentu, kas uš šatra šola nonehroja wihra istureschanos. Že nu, tā Wīnes lairahsteem no Parises telegrafe, šepenzoliziteem pateescham isdewees is- finat, kur norihinas „baroneses“ Woghon wihra mihtlehibas romani ar lahdu Španijas dejojaju. Šepenzolizisti pateisi isfinajuschki pahrišchā šatishchānās laiku. „Baroneš“ Woghon juhtotees ahrfahrteji laimiga, jo, tikufi wala no tagadejā wihra, wina apzeeschot to, kuru ašumirli „pateescham“ mihtlot... — wīnsch.

40 pahrišchi laiščas lapās!... „Neues Wiener Tagblatt“ ai no Briseles šino par schahdu interesantu štatu tu- reenes teatri. Kahdā no pehdejām operetu israhdem publika škuma ušmaniga uš lahdu žeeniga iskata teatra apmekletaju, kas šoti usbudinatā šahwolk mairat reises pa israhdes šailu atšahja šawu weetu. Kad teatra šalpotaji apjautojās par wina schahdas usrihtoschās istureschānās žehlonēem, tas atshdeja: „Mana seewa ar šawu mihtlako ir teatri. Es gaidu, kamehr tee nahšs ahra, lai wīnas uš weetas noschautu.“ Pehž dashcham minutem peepeshi pahtrrauzā teatra irahdi un rešchifors no štatuwes pašinoja: „Godajamā publika! Ahra gaida lahds wihweetis ar peelahdetu remolmeri un šata, ka wīsch gribot noschaut šawu seemu un tās mihtlako. Wīsch šahw pee gal- wendās eejas. Uš ašumirli mehš nodshēšim uguni. Apdrau- detais pahris war atšahst teatri pa šawu durim...“ Rešchi- fora usajzinajumam heidšigi ween pašlauhja — 40 pahri. — wīnsch.

Konstantinopolē, 5. februārī (23. janvārī). At- mijas maiņos un gaisa pēgahdatājiem nauda netiek maksāta. Vinus spēš turpināt armijas apgahda- ņānu un kredīta.

Kā awise „Wostische Ztg.“ šino, tad **Stutaru zee- tolfnis padeweē.**

Latgales Semkopības Beedribas Iuhgums.

Latgales Semkopības Beedriba strahdā Latgalē jau iſchetrus gabus. Pa ſcho laiku wina jau ir forihkojuſi ſemkop. un lopkop. kufus pa wiſu Latgali; pagahjuſchā gadā beedriba uſ dahwātās ſemes atwehra ſemkopības ſkolu, kurā tagad mah- zas 40 ſkolenu, no kureem puſe ir balteekſi. Beedribai nahſas loti gruſti ſkolu uſiuret, tā ari eegahdāt wajaſdigos mahzības liſdheſtus. Skolas ehfu buhwejoj, beedriba eekrita parahdos ap 4000 rbl. Beedribas walde greſchas ar laipnu luhgumu palihdjet weenigai Semkopības ſkolai Latgalē, ſeedot nauđu mahzības ſemkopības riſkeem, ſchllam u. t. t., par to Latgales Semkopības beedriba buhs loti pateiziga.

Preeſchneeks: defans R. Kanžans. Par ſekretaru: Fr. Greiwuls.

Saikrakſtu apſkats.

Elepena tirgoſchanās ar degwiņu uſ laukeem. „Df. W.“ raſiſa:

„Schuhpibu eemehrojama ſahrdā uſ laukeem weizina tir- goſchanās ar degwiņu. Ar to nodarbojas: 1) priwatee „titen- krodſineeki“ jeb „ſaktu monopolisti“ un 2) iſtee krodſineeki, kureem nam teeſības turet un pahrdot ſawos krogos degwiņu, bet kuri tomehr to dara. ſaktu monopolistiem leelatais darba lauks ir daſchadās lauku ſaktu ballēs, ſapulzēs un ſakumſwehſkos, ſemihſki tajos, kurās riſkotājiem nam iſdemees eedabut pilnu „bufeti“. Protams, ſaktu monopolisti „hundem“ peejami ari ſatrā žitā laiſā ſawās mahzās. Par ſawem „pafalpojumeem“ wini leelas ſamafalees labi: maſu par pahrdoteem dſehreeneem wini nem eemehrojami leelaku, tā ir iſhā zena. Samafat wismaf treſchdotu wairak par iſhlo zenu — paraſta leeta; bet ſemihſkos „ekſtrā“ gadījumos maſat pat dihwahrtigu zenu — ari nam nekas neparafis.“

Raſiſu ſaiſiſnot, tahtal iſteitas ſeſoſchas domas par krogem, kuros pehz likuma nam brihw turet un pahrdot deg- wiņu. „Tahds krogis, kur newaretu ſcho ſchidrumu dabut, buhs tiſpai rets, tā „baltais ſwirbulis“. Gan weenā, otrā krogā degwiņš nam peejams kuram ſatram ſweſchineetom, turpretim „uſtījami“ laudis — krodſineela paſihāmi to dabu waj naktis widi. Bet wiſleelatais wairums krodſineeku ar deg- wiņa pahrdošānu riſkojas tiſ atlahti, ta netaſ newar teit, ta ta ſlepena tirgoſchanās. Kapehz krodſineeki tiſ droſchi? Winus jau gandrih neweens ſchā darbā netrauzē. Kā jau aſtrahdētis, beegjan beechi dſirdam par ſaktu monopolisti ſodis- ſchanu, bet ka ſahdu krodſineeku ſahdreih ſoditu, par to dſirdets loti reit.

Schahdos awahſkos riſkojotes, lauku krodſineela darbs, pahrdot neatlauda ſahrdā degwiņu, ſchuhpības weizinaſchanas ſinā wiſai eemehrojams. Un daudſ wairak wiſch ſchā laulā paſtrahdā, nekā ſaktu monopolisti. Lai eedomojamees tiſai, ka ſatrā pagahdā ir ne tiſai weens, bet gandrih weenmehr wairaki krogis, kuros wiſos, ar loti maſ iſnehmumeem, pahrdot degwiņu glniſchi atlahti, gandrih tāpat tā agratos laifos. Wiſpahrigi nobſerētā degwiņa daudſumā tadehl Baltijas krodſineeku ſlepeni pahrdotāis degwiņš iſtāiſa wairak nekā „weenu pileenu“. Tad wehl — ar degwiņa pahrdošānu krogos pawairojas eemeh- rojama mehrtā ari alus patehriſch. So ta jau nu reit ir dſehraja pſichologija, ka krodſineeks, protams, ſin wiſlabaki, ka kreetna eewiſoſchana war notikt weenigi tad, ja uſ galda atrodos ir ſihwais, ir ſuhrais. Ja weena no teem truhls, dſehrajs nefad tiſ daudſ nenobſerēs.

Kapehz lihdſ ſchim krodſineekus, lai gan tee riſkojas daudſ leelatos apmehros, nekā ſaktu monopolisti, ſoda maſat par pehde- jeem, tur daſchadi eemeſti. — Wiſpirms jaatſihmē, ka atziſs eerehdau ſkatis, ſamehtrā ar krogem uſ laukeem beegjan neezigs (wiſā Wiſdeme, iſneſot Rigu, peem. ap 20). Nam jaaiſmiri ari, ka krogem uſ laukeem ſtipri aiſtchahwi, kurſch awahſhētis daſcham labam leel klufet, lai tas ari redſetu nelikumibu krogos, blokus minot ari trowa aptrahpſchānu, un gribeu par to paſinat peenahzigam eekſahdem. Tad wehl ſwarā kriht tas, ka krogis un krodſineeki daſchreih eegurwſchi pagahſa amaiti wihru labweh- ſibu u. t. t. Lai ſchahdi ſaktu monopolisti un minete krodſi- neeki tiſtu ſoditi, wiſpirma ſahrdā janahſt palihgā paſcheem lauku eedſihwotājiem, wafinojot beſ ſahdas ſautreſchanās poliſizjai ſatreih, tad redſ, ka ſaktu monopolisti waj krodſineeks pahrdot degwiņu. Nam jaaiſmiri ſchahdā gadījumā peefault ari leezine- neekus. Protams, no teem, kuri paſchi labpraht mihl eedſert, ſchahdu riſhizu negaidiſim, jo tee driſhal weizinas ſlepeno tirgo- ſchanos, nekā mehginās to eerobſehot. Jauſkemas tadehl ſchis darbs teem reteem aturibneekem, kuri muhſu pagahdos tomehr ſaſtopami. Bet loti plaſchā darba lauks te ſeeweete m. Jo ſeweetes netaſ nefad buht eeintereſetas preeſch ta, lai ſlepena tirgoſchanās ar degwiņu paliku netrauzeta. Taiſni otradi, tās war buht ſtipri eeintereſetas, lai wismaf iſſkauſtu ſlepenu deg- wiņa pahrdošānu. Jo ſas gan wiſwairak, ja ne ſewas, mahſes un meitas zeeſh no tam, ka winu wihri, dehlis un tehwi padodas ſchuhpibai. Žihā pret ſchuhpibu ſeweete wiſur bijuſi ſwarigs ſattors. Ari Baltijas lauku ſeweete iſdaris leelu la- bumu neween ſew, bet ari wiſai pretalkohola kuſibai, ja ta palihdēs wiht deenas gahimā lauku krodſineeku nelikumigo riſ- koſchanos.

Ahrſemju Ruas.

Bee Bruſijas robescham kreemu robeschu ſargi ſa- guhſtiſchi Wahzijas ſpeegu Smentelu, kurſch ſahjees ſafard ar kreemu pawalſineeku Bekſu, lai iſdabutu kreemu piroſſitina pagraba planu. Welks par to ſinajis attee- zigām kreemu eekſahdem.

Wahzija. Berline. Wahzijas piſſehtu ſabeedribas pahrwalde aſina por wajaſdigu, ka wiſdrihſakā laiſā japahſirina Wahzijas brunotee ſpehſi, un iſteiza gatawibu, dot ſchāi wajaſdibai leelatu pabalſtu

— Karalauſchſkos, 5. februārī (23. janvārī). Te atbraukſchi wahzu keiſars un kron- prinzis ar laulatu draudieni, peedalitees atſma-

binahſchanas kara 100 gadu jubilejas ſwinibās. Tās eekſahās ar beewalpoſchānu. Pehz tam keiſars Wilhelms ſwinigi atlaſhja Auſtrum-Bru- ſijas provinzes landtaga ſehdi ar argaku tunu, kuru nobeidsa ſcheem wahdeem: „Lai ſeme dob ari nahſotnē tahdus paſchus uſ waronu darbeem ſpehjiſus laudis tā 100 gabus atpaſak, ja ſeh- ninam, ko Deems lai nedob, no jauna jaſauz uſ žihāu par dſimtenes godu un brihwibu!“

— Ahrbrauzeens, kurā brauza prinzis Eitelſ-Fridrihs no Bukareſhas uſ Berlini, ſaduhrās pee Medias ſtažijas ar pretſchu brauzeenu. Printſcha wogons weſels. Nogalinats maſhiniſts, bet eewainoti daſchi paſaſcheeri un ſalpotaji.

Kina. Pehz kineſchu ſinam, kara gahjeens uſ Mongoliju ſahſſchotees martā.

Bulgarija. Sofija. Generalis Sawoms iſ- laidis pawehli armijai. Pawehlē teiſts, ka armija ir labaki ſagatawota nekā kara ſahlumā un la eenaidneeks padſenams pahri juhrai.

Serbija. Waldibas aprindās nobomats dot muſchneezibas titulus ofiſereem un ſara wa- doneem, kuri lazā eegurwſchi ſlamu, tā ari žitam perſonai, kurām leelati nopelni walſis labā, un r adit ar to Ser- bijā jaunu muſchneezibu.

Sweedrija. Seemelu Sweedrijēſot ſen nepeedſihwots aukſtums: termomeirs daſchās deenās rahdot ſem 54 gra- deem pehz Zehſija. Sedſihwotaji ſtipri zeeſhot no auk- ſtuma un, lai ſaut ſahdi no ta ſargatos, aiſſahlot ar kuhru logus un durmis. Pehdejas deenās no ſaluſchi wairak žilweſi, ſarp teem Raelsbalenes mahzitojas, kuru želā uſ mahju brauzot pahreidſis ſneegputenis.

Polande. Haga. Waldiba eefneedsa parlamentam likuma projektu par konſtituzijas zaurluh- koſchānu. Wiſpahreijā mehſeſchanas teeſiba atzelta. Wehleſchanās wareſehot peedalitees tiſai tehwi jeb dſimtu galwas.

Deenwidus-Afrika. Likuma projekts par Deenwidus-Afrikas unwersitates dibina- ſchānu patlaban pabeigts. Unwersitate dibinama ſeſil- Rodes „Grote ſchur“ muſchā ar weenlihdſigam teeſibam angļu un holandeeſchu walodam. Aprobeshojumi žizibu ſinā nam nefahdi.

Seemet-Amerikas Sabeedrotās Walſtis. Nu- jorka. Attaiſot no paſta peeneſtu paketa, kurā atradusees bumba, tabakas magajinas iſpahſneeka kundſe no ſprahdſeena noſiſta, pats iſpahſneeks un pahrdemeja eewainoti. Žimelejoj iſrahdijejs, ka wainigais ir ſchweizars Barrels, kurſch aſſinees, ka iſdarijs wairak uſ- brukumus ar bumbam, tā pehn uſ teeſnei Roſaſtu, pee kam toreiſ noſiſas poliſizjas inſpektors.

Galizija. Krafawā. Krafamas konſerwatimās par- tijas ſapulzē grafs Tarnowſkis iſteizees, ka kara gadiju- mā polu tautai jaatdodas armijas aiſſardſhibā un riſhiza. **Patſahwigs polu dumpis buht bihtama luhda.** Pariſija ſchahdā garā peeneſmuſi reſoluziju.

Mekſika. Zapaliſti iſlezinajuſchi dſeſſe- žeka brauzeenu no ſleedem 30 juhdſes no piſſehtas. Brau- zeenu apſargaja ſaldati. Schaujotes dabujuſchi galu 12, ee- mainoti 8 ſaldati. Zapaliſti nogalinajuſchi 4 paſa- ſchecerus un aiſweudſchi ſew lihdſ daudſ ſee- weetes.

Sekſhſemes Ruas.

a) No Kurſemes.

Mahju pahrdošāna Kurſemē. 30. janvārī Jel- gawas apg. teetā pahrdos wairakoliſchānā: 1) D. Sleinbacham peederohās Kaln muſchās pagahſa Tikufchu mahjas dehl Donas Semes bankas 7200 rbl. leelas praſibas peedſi- ſchanas. Mahju plaſchiba ir 48 deſtinas leela. Wehrtetas winas uſ 7700 rbl.; hipoteku parahds 10,200 rbl. — 2) Janim Legſdiam peederohās Dſchlejas Walaiſu mahjas Dſolm muſchās pagahſā, Zultuma aprinkē, 63 deſtinas leelas — dehl 12,000 rbl. Donas Semes bankas praſibas pe- dſiſchanas. Mahjas wehrtetas uſ 12,800 rbl., hipoteku parahds 16,500 rbl. Pahrdošāna notiks 27. februārī 1913. g. — **Wentſpils-Ruldigas meeri ſapulzēs ehā:** 18. februārī — 1) Karlim ſcimſchkim peederohās Dundagas pagahſa Schoklu mahjas, 31 deſet. leelas — dehl ſeichā Kopmana 170 rbl. praſibas ar prozentem. Mahjas wehrtetas uſ 700 rbl.; hipoteku parahds 1805 rbl. 2) Jurim Wezrumbam peederohās Ruldigas pagahſa Meſchmartinu mahjas, 54 deſet. leelas, dehl 327 rbl. ar proz. ſeichā Doves praſibas. Mahjas wehrtetas uſ 1500 rbl., hipoteku parahds 2220 rbl. 59 ſap.

Ruldigas aprinka wezmahte Sofija Kuhlman uſ paſchās luhgumu atliſta no deeneſta.

Var Talsu rentejas 2. ſchiras grahmataweſcha wee- tas iſpilditaju ezelts Witteſhſas piſſehtas poliſizjas waldes kanželists Roberts Leitis.

Cleja. Tā ka liſwidetās Clejas dſeed. beedribas biblioteka zaur dahwinaſchānu ir pahrgahjuſi jaundibinatās Clejas Semkopības beed. iſpahſchamā, tad loti luhdu tos bijuſchos bi- bliotekas abonētus, ſas wehl nebuhiu aiſnemās grahmatas at- demuſchi, „wiſā drihjumā“ grahmatas nodot Clejas pagahſa ſkola ſkolotaju lungeem — waj beedribas bibliotekaram Clejas To- minos, — lai buht eepſehjoms biblioteku nolohrot, un pehz eepſehjas pilnā ſaſtahmā nodot Semkopības beedribai.

Clejas Semkopības beedr. bibliotekars Fr. Schotmanis.

Talſi. Latweeſchu Lauſſaimneeku Ekon. Sabeedriba ſariſho pee Talſu Semkopības beedribas no 3.—17. februarim ſch. g. Lauſſaimneezibas kurſus ſemkopibā, dahriſkopibā un lopkopibā. Zapeeteizās pee Talſu Sem- kopības Beedribas.

Schenberga. Bee Schenbergas Atturības Beedribas Latweeſchu Lauſſaimneeku Ekon. Sabeedriba ſariſho mahjturības kurſus no 26. februara lihdſ 3. martam ſch. g. Beeteiſchānos uſ kurſeem peenem Schen- bergas haſnigtungs Luſſcha un Latw. Lauſ. Ekonomihās Sabeedribas Schenbergas Rodala.

Zultuma zeeituma preeſchneelam Kurſemes gubernas zeeitumu inſpektors iſteizis rahjeenu par doto pawehſtu wiſai gauſu iſpildihchānu.

Raleti. Weetejā diwlaſigā ministrijas ſkolā, tā ſinams, eeweſheja par ſkolotaju — B. Blumfeldu, bet ſkolu preeſch- neeziba to neapſhiprināja amātā, tadehl ta pehdejas eſot lu- tertizigis, bet ne pareiſizigis. Kā „Df.“ ſino, behrnu wezaki greesjuhrees ar luhgumu pee aughtatas ſkolu pahrwaldes, lai atkau eeweſhet luterizigu ſkolotaju.

Leel-Ciere. Starp Wentas un Moſcheiku ſtažijam atrasti uſ dſeſſežeta ſleedem no brauzeena nogalinoti diwi ſchejeenes pagahſa lozeſti, Matihſ Dibleks un Frijs Groblowſkis.

Dundaga. Leelas medības ſariſhlotas ſchejeenas plaſchajos meſchos. Medības turpinajuſchās 8 deenas no meetas un 8 medineeki tanis noſchahjuſchi: 228 ſirnas, 2 breeschus, 15 lapſas, 30 ſakus, 1 medni un wehl labu teeſu žitu putnu.

Pluſte. Kā „R. Aw.“ ſino, pee ſche paſtahwoſchās lehtās ſlimnijas teel atwehra ari kruſchu ſlimneeku nodaka. Lai waretu peeturēt paraſio lehto maſu, tad teel wahſti labprahtigi ſeedojumi.

Rindieles muſchu, kura peedereja nelaiſim Rigas pil- ſehtas galwam Armiſtedam un wina brahlim, nopirzis tagad barons E. fon Krideners. Muſchā 3863 deſetinas leela.

Sunahſte. Schejeenes awahrtinē diwās muſchās eeweſti pa daſai angelnas lopi, un nahſas nowehrot, ka ſchis muſchās iſplata lipigas lopu ſlimības. Ar tubertulinu gan gowis nam potetas un tapehz nam droſchi noſakams, žil leelā mehrtā pee ſcheem lopeem bilonis iſplotiees, lai gan lopu ſah- ſehšana pati par ſemi leezina par ſcho ſehrgu. Minetās muſchās tagad eeweſtes lipigais dſemdes mahſes ſatars, ar kuru ſchogad wiſas gowis (t. i. 100%) iſmetuſchās, un iſpahſneefceem noariti ſahpigi ſaubejumi. Dſemdes ſatars pahrgahjis uſ diwām pagahſa ſaimneezibam un pagahjuſchos gabos ari te wiſas gowis iſmetās. Schogad gan ſlimība ſchajās ſaimneezibās leelas gahjuſi atpaſak, jo iſme- ſchanās un ahlamu prozents nam tiſ leelē, bet ſas war galmo, ka ſlimība atkal nepeezemas turmaf, jo pee dſemdes ſatara ſchahda ſmahrtiſchānās eepſehjama, ſew ſchē ja awahrtinē ir zentri, no kureenes ſatars no jauna war peelipt. „Sem.“

Seze. Diſhtams zee miſch. Kā „L.“ ſino, 11. janvārī B. mahjās eenažis ſahds nepaſihſtams žilwets Nedebams, ka mahjās ir tiſai weza mahſe, wiſch preeſohjis konſeltes, ko ari pats ehdis, tad papiroſus, un beidſot iſwiſus ſahdu ſahdu pudeliti, ar kuru ſahzis pret wego mahſi mehdiat. Kad ta ſajutuſi gruhti ſmau un raiſijutees atwehrt otras iſhabas durmis, tad neluhgtais zee miſch jau ſahzis peedraudēt ar re- wolweru. To dſirdot, wezās mahminas dehlē, ſas wiſu noſlau- ſijejs, ko zee miſch dara, ſahjis tam uſſleegt, ko wiſch te iſhi mellejoj. Nedſedams, ka wezā mahſe nam weena, ſweſchineeks laidees ſkreſchus projam. Tā ta wairak perionu nam B. mahjās biſis, tad jaunelis paſak dſihtees neuhdroſchinajejs.

Wentſpils. Iſchiganu miſheſtība. Inſch- neeru eelā, B. namā uſ ihri nometuſchees weens pahris iſch- ganu. Iſchiganam bijuſi latweeſchu ſeema, kurā eemihlees ſahds jauns iſchigans, un nakti no 1. uſ 2. janvārī abi kopā aiſbehuſchi, nolaupidami pehdejam wiſas drehbes un wehrti- galās leetas.

Leepaja. Zwaikonis „Generalis Gurko“, kuru bugjeers weba oſā, pee eeijas oſtā pagrimis ar wiſu lahdinu.

— Leepajas Krahi-Wiſdemu Sabeedribas pilnwarneeku wehleſchanās no 26., 27. un 28. julija 1912. gadā žentralo miteja Peterbugā atzehluti un paweh- lejuſi Krahi-Wiſdemu Sabeedribas waldei iſdarit jaunās piln- warneeku wehleſchanas, pee kurām war peedalitees tiſai te beedri, ſas ſabeedribā eekſahjuſchees pirms 15 aprila 1912. g.

b) No Wiſdjemēs.

Zehſu 1. eežirku ſemneeku lectu komiſars iſſaidrojis Druſtu pagahſa wezotajam, ka pagahſa no- doklu parahdu dehl newarot neweena no pagahſa iſſlehg. „Df. W.“

Latgaleeſchus par lauhſtrahdneekem grih eem- ſehju-Araiſchu, Dſehrbenes un žitas weetejas lauhſaimneezibas. Nolemts iſſuhit preeſch ſahihſchānos agentus, ſemihſchi uſ Latgales auſtrumu daku, kur ſtrahdneeki dabujami par ſamehrt lehtu maſu. Latgaleeſchi, kuri lihdſ ſchim uſ Wiſdemi nah- ſchi, ar ſchejeenes awahſkheem iſhti ameerināti: pee ſchejeenes ſamehrtā meeglā darba un aughām algam eepſehjams daudſ wairak atližinat, nekā eſot „burlatos“ uſ ſeſchſkreemija. ſch- riju waj leelām piſſehtam, nam ſamehro ari taſtee želi. Ži- demigatais ſtrahdneeku lihgſchānas laifs Latgalē ir janwārā un februara mehneſi.

Riga. Romanow žilts 300 gadu ſwehito- tā „Rig. Ztg.“ ſino, ar gubernatora preeſchānu notihſchē Riga ſwinigs gahjeens, pee kura peedalihſchotees weetejas beedribas, ſatra tiſai ar ſawem delegatam (lihdſ 20 ſkaitā).

— Želt kreemu tautas namu pac per- miku Romanowu žilts jubilejai — tahdu projekts aiſſahm „Riſch. Weſtn.“ redaktors Wiſozſis. Wiſch ſch preeſchā to noſaukt Aleksandra III. mahrdā.

— Peterburgas teeſu palata Riga iſteekojā ſeſoſchas leetas par proklamaziju un nelega- la literaturas uſglabāſchānu: 1) Pret ſahdos me- tejas ſabrikas monteeru 22 g. w. Dundagas pagahſa Zaba- Wile, pee kura dſihwolkli kratot atrasta pazina proklamazija- ias wiſch teizās pazehlis uſ eelas un neſinajis uſſaukuma ſaturu. Wile noteefats uſ 6 mehneſcheem žetofni. 2) Wina 27 g. w. ſchumeju Emiliju Dſjol, kura uſglabajuſi pee ſem- leelatu wairumu uſſaukumu un literaturas pagataba telpās worowa eelā 85. Moſuhdetai peepreeſti 2 gadi žetofni. 3) Pret muhtneeku, 29 g. w. Weipenu pag. Zekabu ſch- liu, kuram pagahjuſchā gadā 17. maijā ſtažija Riga ſch- aemta bagahſchā nobodamā waka ar 1200 eſt. nelegatu droſch- ſchahjuſch noteefats uſ 2 gadeem un 9 meh. žetofni.

— Pareiſtizigu baſnizu par peem- 1812. g. žels Riga. Piſſehtas dome ſchim noluh- atwehlejusi 500 rbl.

— Riga ſwaiſkoru ſabeedriba, kura dibinā- 50. gados un bija weena no wezātām ſabeedribām, beidſot ſawu darbibu, nepehdama ſagenjees ar

